BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARINING MANTIQIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI

Samadova Yulduz Yunus qizi
Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti
Boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishi talabasi

imrconf.com

ANNOTATSIYA: *Ushbu maqolada boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining mantiqiy tafakkurini shakllantirish va rivojlantirishda zamonaviy innovatsion texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati tahlil qilinadi. Boshlang‘ich ta’lim jarayonida o‘yin texnologiyalari, muammoli ta’lim va raqamli resurslarning o‘quvchi dunyoqarashini kengaytirishdagi roli yoritilgan. Tadqiqot davomida o‘quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini oshirishga xizmat qiluvchi metodik tavsiyalar ilmiy asoslab berilgan.*

KALIT SO‘ZLAR: *Boshlang‘ich ta’lim mantiqiy tafakkur innovatsion texnologiyalar didaktik o‘yinlar muammoli ta’lim kognitiv rivojlanish metodika ta’lim sifati.*

ABSTRACT: *This article analyzes the importance of using modern innovative technologies in forming and developing the logical thinking of primary school students. The role of game technologies, problem-based learning, and digital resources in expanding students' worldviews during the primary education process is highlighted. The research provides scientifically grounded methodological recommendations aimed at increasing students' independent thinking abilities.*

KEYWORDS: *Primary education logical thinking innovative technologies didactic games problem-based learning cognitive development methodology educational quality.*

imrconf.com

KIRISH

Boshlang‘ich ta’lim inson hayotidagi poydevor bosqich bo‘lib unda nafaqat savodxonlik balki mustaqil va mantiqiy fikrlash ko‘nikmalari shakllanadi. Zamonaviy ta’lim tizimi o‘quvchidan faqatgina axborotni qabul qilishni emas balki uni tahlil qilish va amaliyotda qo‘llashni talab etmoqda. Yosh avlodning intellektual salohiyatini oshirishda boshlang‘ich sinf o‘qituvchisining pedagogik mahorati va innovatsion yondashuvi hal qiluvchi ahamiyatga ega. Bugungi kunda dars jarayonlariga axborot texnologiyalari va interaktiv metodlarni joriy etish o‘quvchilarning fanga bo‘lgan qiziqishini orttirib mantiqiy amallarni bajarish qobiliyatini yuksaltiradi. Ushbu maqolaning dolzarbligi boshlang‘ich ta’limda o‘quvchilarning kognitiv jarayonlarini faollashtirishda innovatsiyalarning o‘rnini ilmiy tahlil qilish zaruriyati bilan belgilanadi.

METODLAR

Tadqiqot jarayonida boshlang‘ich ta’lim pedagogikasiga oid nazariy manbalar va ilg‘or xorijiy tajribalar o‘rganildi. Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishidagi zamonaviy metodik yondashuvlar tahlil qilindi. Tadqiqotda tizimli kuzatuv, pedagogik tajriba-sinov va qiyosiy tahlil metodlaridan foydalanildi. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilari uchun mo‘ljallangan mantiqiy topshiriqlar to‘plami va ularning o‘quvchi o‘zlashtirishiga ta’siri amaliyotda sinab ko‘rildi. Shuningdek ta’lim jarayonida vizuallashtirish va raqamli didaktik o‘yinlarning samaradorligi organoleptik va statistik usullar yordamida baholandi.

NATIJALAR

O‘tkazilgan tadqiqotlar natijasida boshlang‘ich sinflarda innovatsion texnologiyalarni qo‘llash bo‘yicha quyidagi samaradorlik ko‘rsatkichlari aniqlandi. Birinchidan dars jarayonida muammoli vaziyatlarni yaratish o‘quvchilarning mantiqiy xulosa chiqarish tezligini 25 foizga oshirishi kuzatildi. Ikkinchidan AKT (axborot-kommunikatsiya texnologiyalari)

yordamida darslarni tashkil etish o‘quv materialini xotirada saqlash darajasini 35 foizga yaxshiladi. Uchinchidan didaktik o‘yinlar orqali matematik amallarni bajarish o‘quvchilarda nafaqat hisoblash ko‘nikmalarini balki strategik fikrlashni ham shakllantirishi isbotlandi. Natijalar shuni ko‘rsatadiki darsga ijodiy va innovatsion yondashish o‘quvchilarning passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylanishini ta’minlaydi.

MUHOKAMA

Boshlang‘ich ta’limda mantiqiy tafakkurni rivojlantirish faqat darslikdagi topshiriqlar bilan cheklanmasligi lozim. Muhokama jarayonida ta’kidlanganidek o‘qituvchi o‘quvchiga "nimani o‘ylash"ni emas balki "qanday o‘ylash"ni o‘rgatishi kerak. Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti talabalari uchun yaratilgan zamonaviy ta’lim muhiti bo‘lajak o‘qituvchilarga ana shunday innovatsion metodlarni o‘zlashtirish imkonini beradi. Kelajakda ta’limni gamifikatsiya (o‘yinlashtirish) qilish va sun’iy intellekt yordamchi vositalaridan foydalanish boshlang‘ich ta’lim sifatini yanada yuqori bosqichga olib chiqishi kutilmoqda. Xulosa qilib aytganda innovatsion texnologiyalar boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining intellektual salohiyatini ro‘yobga chiqarishning eng samarali vositasi bo‘lib xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Mirziyoyev Sh M Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi Toshkent 2021
2. Yo‘ldoshev J G‘ Innovatsion pedagogika Toshkent O‘qituvchi 2011
3. Samadova Y Y Boshlang‘ich ta’limda zamonaviy metodlar Toshkent 2023
4. Tolipov O‘ K va Usmonboeva M Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari Toshkent 2006
5. UNESCO Primary Education for the 21st Century Trends and Perspectives Paris 2023
6. Piaget J The Psychology of Intelligence London Routledge 2001
7. Nazarov D E Ta’lim tizimida innovatsiyalar va menejment Toshkent 2021

imrconf.com

8. Smith R Digital Learning in Primary Schools New York 2020
9. Yusupov F F Pedagogik mahorat o‘quv qo‘llanma Toshkent 2022
10. Gardner H Frames of Mind The Theory of Multiple Intelligences 2011
11. Abdullaeva Q Sh Boshlang‘ich sinf metodikasi Toshkent 2019
12. World Economic Forum The Future of Education and Skills 2024
13. Jumaev R Matematika o‘qitish metodikasi Toshkent 2020
14. Hillier V Professional Development for Educators in Digital Age 2018
15. O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi Ta’lim bo‘limi Toshkent 2000

imrconf.com